

Nr 191.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 och 7 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316); given Stockholms slott den 23 februari 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 och 7 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316).

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 4 och 7 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316).

Häriigenom förordnas, att 4 och 7 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

Där tull — — — äger rum.

Det åligger — — — värdera varan.

Närmare bestämmelser — — — av Konungen.

I den mån det påkallas för kontroll å lämnad uppgift om varas värde är varuhavaren eller annan, för vars räkning varan införts, skyldig att tillhandahålla sina affärshandlingar för granskning på sätt Konungen bestämmer.

7 §.

Tullfrihet under viss tid åtnjutes för:

a) transportmedel, som — — — egentlig inrikestrafik;

b) transportmedel, som medföres av resande, vilken endast tillfälligtvis skall vistas inom riket, därest transportmedlet är avsett att återutföras sist inom ett år;

c) dragare och — — — ändamål; samt

d) kreatur, vilka — — — gå i bet.

Angående den tid och de villkor, under vilka resande må, enligt vad i b) sägs, utan erläggande av tull förfoga över medfört transportmedel, så ock angående tid för åtnjutande jämlikt bestämmelserna under a) av tullfrihet för järnvägsmateriel förordnar Konungen. I övrigt — — — ett år.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1934.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om vidtagande av vissa ändringar i tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) samt anför därvid:

I. Fråga om skärpt kontroll över uppgivna tullvärden.

Vid anmälan den 3 januari 1934 till årets statsverksproposition av behov av anslag till tullverket (sjunde huvudtiteln, punkt 16) omnämnde jag, att generaltullstyrelsen inkommit med förslag till bestämmelser om rätt för styrelsen att granska vissa affärshandlingar rörande varor, för vilka tull beräknades efter varuvärdet, och att styrelsen, under förutsättning att den avsedda granskningsrätten komme att medgivas, hemställt om inrättande å styrelsens stat av en ny, för styrelsens tullbehandlingsbyrå avsedd byråinspektörstjänst i lönegraden B 24. Jag förklarade min avsikt vara att senare, då utredningen i ärendet avslutats, för Kungl. Maj:t anmäla frågan om avlåtande till riksdagen av proposition i ämnet. I avvaktan härå blev på min hemställan i statsverkspropositionen anslag beräknat för omförmälda byråinspektörstjänst.

Jag anhåller nu att få upptaga detta ärende till behandling för avlåtande till riksdagen av den bebadade propositionen.

Till en början torde jag få redogöra för nu gällande bestämmelser angående beräkning av varas tullvärde. De grundläggande stadgandena härom återfinnas i 4 § av tulltaxeförordningen samt i 6—9 §§ av kungörelsen den 29 november 1929 (nr 373) med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen; av sistnämnda författningsrum har 7 § erhållit sin nuvarande lydelse genom kungörelse den 4 mars 1932 (nr 43). Därjämte äro vissa föreskrifter meddelade i 4 och 5 §§ av generaltullstyrelsens kungörelse den 16 december 1929 med anvisningar till tulltaxeförordningens tillämpningsföreskrifter (tullverkets författningssamling nr 262) samt i

43 och 47 §§ av tullordningen den 17 oktober 1927 (tullverkets författningssamling nr 241).

Enligt 4 § tulltaxeförordningen skall tullvärdet för oskadad vara beräknas lika med varans marknadspris å inköpsorten vid tiden för inköpet eller, i fråga om ej inköpt vara, lika med marknadspriset å avsändningsorten vid tiden för avsändningen, med tillägg i vartdera fallet av emballagets värde jämte frakt, försäkringspremier och annan å varan nedlagd kostnad, intill dess varan anlönt, därest den inkommit med fartyg eller luftfartyg, till ort, dit den är bestämd eller varest den för vidare befordran till bestämmelseorten lossas ur fartyget eller luftfartyget, eller, därest den inkommit på annat sätt, till gränsort inom tullområdet. För vara, som lidit avsevärd skada, beräknas allenast det lägre värde, varan vid tulltaxeringen befinnes äga å den ort, där tulltaxeringen äger rum.

Enligt samma författningsrum åligger det varuhavaren att uppgiva och, såvitt ske kan, styrka de belopp, vilka sålunda tillhopa skola anses utgöra oskadad varas värde. I anslutning härtill har föreskrivits, dels i 43 och 47 §§ av tullordningen att uppgift om varuvärdet skall intagas i den varuanmälan, som varuhavaren jämlikt 119 § tullstadgan är skyldig avgiva, och att uppgiften, när så påfordras, skall bekräftas medelst på tro och heder avgiven skriftlig förklaring, att densamma vidhålles, dels ock i 6 § av tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen att varuhavaren till styrkande av oskadad varas värde skall, såvitt ske kan, förete faktura ävensom frakt- och försäkringshandlingar samt speditiionsräkning. Fakturan skall innehålla vissa närmare angivna uppgifter samt vara av tillverkaren eller säljaren utställd på viss mottagare här i riket, varjämte fakturans riktighet skall vara bekräftad genom namnunderskrift av utställaren eller den eller dem, som äga teckna dennes firma.

Fullgör ej varuhavaren vad honom åligger i fråga om uppgivande och styrkande av oskadad varas värde eller finner tullanstalten skälig anledning antaga, att det uppgivna värdet understiger det verkliga, eller är fråga om skadad vara, är enligt 4 § tulltaxeförordningen tullanstalten pliktig, liksom den i allt fall är berättigad, att låta besiktiga och värdera varan. Närmare bestämmelser om sådan besiktning och värdering äro meddelade i 8 § av tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen. Besiktningen förrättas av två personer, båda utsedda av tullanstalten. Har besiktningen föranletts av att varuhavaren icke fullgjort honom åliggande uppgiftsskyldighet eller utrönes vid besiktningen, att värdet med mer än tio procent överskjuter det av varuhavaren uppgivna, skall varuhavaren gottgöra tullverket kostnaderna för besiktningen. Åtnöjes varuhavaren icke med värde, som blivit utrönt vid besiktningen, äger han enligt 9 § av samma tillämpningsföreskrifter inom åtta dagar efter besiktningens avslutande påkalla, att värdet i stället bestämmes genom

skiljenämnd. Denna skall bestå av tre personer, av vilka en utses av tullanstalten, en av varuhavaren och den tredje av de sålunda utsedda gemensamt eller, där dessa ej kunna enas, av överexekutor. Har varuhavaren icke fullgjort honom åliggande uppgiftsskyldighet eller fastställes värdet av skiljenämnden till minst samma belopp, som åsatts vid besiktningen, skall varuhavaren vidkännas kostnaderna såväl för skiljenämndsförfarandet som för den föregående besiktningen. I annat fall skola dessa kostnader gäldas av tullverket.

De i 6 § av tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen intagna stadgandena om vad varuhavare har att iakttaga till styrkande av oskadad varas värde äro i sak lika med motsvarande bestämmelser i det förslag till tillämpningsföreskrifter, som på sin tid avgavs av generaltullstyrelsen och som finnes publicerat i serien Statens offentliga utredningar (1929:23).

I ett till kommerskollegium ställt, den 1 november 1929 avgivet yttrande över berörda förslag förklarade Skånes handelskammare, att den vid övervägande av spörsmålet huruvida man för att få fram ett tillförlitligt marknadsvärde kunde nöja sig med de föreslagna bestämmelserna rörande den faktura, varuhavaren hade att förete vid tulltaxeringen, stannat vid den uppfattningen, att det beträffande varor sålda i fast räkning torde få anses tillfyllest att varuhavaren företedde av utställaren till riktigheten bestyrkt faktura. För varor åter, som levererades från utländsk firma till ett dess dotterföretag i Sverige eller i konsignation, ställde sig saken enligt handelskammarens mening annorlunda. Det pris, till vilket ett moderföretag fakturerade varor levererade till ett dotterföretag, bestämdes ofta av andra faktorer än varans marknadspris och kunde mycket väl understiga detta. Även beträffande konsignationsvaror vore risken för att företedd faktura upptoge ett lägre värde än marknadsvärdet ofta tillfinnandes. Det syntes därför vara en angelägenhet av synnerlig vikt att söka skapa garantier för en riktig tulltaxering av dessa varor. Visserligen innehölle tillämpningsföreskrifterna bestämmelser om ett värderingsförfarande genom skiljenämnd, men skiljemannaförfarandet vore förenat med sådan kostnad och omgång, att detsamma måste betecknas såsom en nödfallsutväg. I Danmark gällde för vara, som ej definitivt blivit såld till Danmark eller som infördes till filialer, agenter eller kommissionärer, att importören skulle förete av säljaren utställd faktura, försedd med på tro och heder avgiven uppgift av denne om det i exportlandet gällande engrospriset för varor av samma slag. I Norge vore föreskrivet, att vid försändelse till avsändarens egen representant eller avdelningskontor i Norge av vara, underkastad värdeförtullning, fakturan skulle innehålla en på heder och samvete avgiven förklaring, att det i fakturan angivna priset icke vore lägre än det, som avsändaren i regel betingade sig vid försäljning till utlan-

det eller på hemmamarknaden. Det syntes handelskammaren lämpligt, att bestämmelser liknande dessa i Danmark och Norge gällande utfärdades.

I utlåtande den 8 november 1929 över samma förslag förklarade sig kommerskollegium finna vad Skånes handelskammare sålunda anfört förtjäna allt beaktande. Emellertid framhöll kollegium, att i vissa fall svårigheter kunde möta att angiva ett allmänt marknadsvärde, exempelvis för utländsk firma, som till dotterbolag i Sverige exporterade sådana delar till maskiner eller apparater, vilka icke vore handelsvaror i vanlig mening. Kollegium inskränkte sig därför till en hemställan, att lämpligheten och genomförbarheten av föreskrifter i det av handelskammaren angivna syftet måtte genom generaltullstyrelsens försorg bliva föremål för närmare prövning.

Med anledning av vad handelskammaren och kommerskollegium sålunda anfört anbefallde Kungl. Maj:t genom remiss den 29 november 1929 generaltullstyrelsen att verkställa utredning beträffande frågan om styrkande av värdet å sådana värdetull underkastade varor, som av utländskt företag levererades till dotterföretag i Sverige eller hit infördes i konsignation, samt att till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag, var till utredningen kunde föranleda. Till åtlydnad härav har nu generaltullstyrelsen i skrivelse den 17 oktober 1933 avgivit utredning och förslag i ärendet, därvid styrelsen tillika överlämnat från tullbehandlingsinspektionerna i Stockholm, Göteborg och Malmö infordrade yttranden.

I sin nyssnämnda skrivelse har *generaltullstyrelsen* till en början berört frågan om behovet av skärpt kontroll över uppgivna tullvärden och därutinnan anfört följande:

Enligt gällande bestämmelser skall beträffande värdetull underkastade varor det för tullberäkningen grundläggande värdet utgöras av inköpsrespektive avsändningsortens marknadspris å varan vid tiden för inköpet respektive avsändningen jämte tillägg av vissa med varans försändning till Sverige förenade kostnader. Då emellertid stadgats, att detta värde skall styrkas genom faktura, kommer tullvärdet i vårt land, liksom i flertalet främmande länder, vilkas lagstiftning på här ifrågavarande område icke påverkats av särskilda åtgärder till förhindrande av dumping, i realiteten att bliva beroende av de på den utländska exportmarknaden tillämpade prisen och ej av de å inköps- respektive avsändningsorten gällande inhemska prisnoteringarna.

För att ett fakturapris skall kunna godtagas som grund för tullvärdets beräkning måste uppenbarligen krävas, att det ger ett riktigt uttryck för det å den utländska exportmarknaden gällande priset, givetvis med hänsyn tagen till köpets storlek och övriga i det särskilda fallet föreliggande omständigheter. I allmänhet torde man också kunna utgå från att fakturapriset, då det grundar sig på en mellan köpare och säljare i fri och öppen marknad träffad överenskommelse, icke företer några större avvikelser från exportmarknadens gängse pris. Föreligga icke dessa förutsättningar, är det å andra sidan tydligt, att det fakturerade priset icke kan tillmätas samma bevisvärde rörande det allmänna marknadspriset.

Härvid kommer först i betraktande det fall, att något verkligt köp icke föreligger, såsom förhållandet är exempelvis i fråga om konsignationsförsändelser. I dylikt fall utgör den vid tulltaxeringen företedda fakturan i regel en å försäljningskommissionär utställd proforma-faktura. Beträffande sådana fakturor har man att räkna med en strävan hos vederbörande att nedbringa priset till det minsta möjliga, så att det ofta kommer att innefatta endast tillverkningskostnaderna för varan utan tillägg för skälighandelvinst.

Den omständigheten, att en verklig inköpsfaktura föreligger, innebär emellertid icke heller under alla förhållanden tillräckliga garantier för överensstämmelse mellan fakturavärdet och marknadspriset. Detta inträffar i synnerhet, då fakturorna gälla kontrahenter, vilka stå i större eller mindre ekonomisk intressegemenskap med varandra, såsom utländsk företagare eller säljare i förhållande till dotterföretag eller filial. På faktureringen till högre eller lägre pris kommer i dylika fall att bero, huruvida större eller mindre del av handelsvinsten blir beskattad hos moderbolaget eller hos dotterbolaget respektive filialen, varför det säkerligen icke är uteslutet, att vid faktureringen större hänsyn ofta tages till beskattningssynpunkten än till rent kommersiella faktorer. Erfarenheten har också visat, att ett dotterbolags ställning till moderbolaget, sådan den ter sig efter faktureringen, kan bli föremål för reglerande åtgärder periodvis eller vid enstaka tillfällen, exempelvis i samband med bokslutet.

Vidare må erinras om sådana fall, då avsändaren levererar varan franko, förtullad. Förtullningen sker då ofta genom ombud, som tillställas en proforma-faktura, vars tillförlitlighet man, enligt vad erfarenheten visat, ofta har anledning att draga i tvivelsmål. Flera andra olika fall kunna förekomma, då godtagandet av det i en företedd faktura angivna värdet skulle medföra en allt för låg tullbeskattning.

Av det ovan anförda framgår, att anledning ofta kan föreligga för tullverket att anställa kontroll däröver, att i företedda fakturor angivna värden verkligen motsvara de marknadspris, som skola läggas till grund för tullberäkningen. Den åtgärd, vederbörande tullanstalt i dylika fall har att vidtaga, består i att tillkalla besiktningsmän för värdets utvärderande. Man lär emellertid icke kunna anse, att denna till buds stående möjlighet i fall, som här avses, innebär tillfredsställande garantier för en riktig tullbeskattning. Först och främst ligger i sakens natur, att med hänsyn till tulltaxeringsgöromålens behöriga gång nämnda förfarande måste anlitas med viss försiktighet. Tulltaxeringsförrättarna besitta vidare i allmänhet icke så ingående kännedom om marknadsprisen, att de äro i stånd att bedöma, huruvida i det särskilda fallet besiktning kan vara motiverad eller ej. Dessutom har det ofta, särskilt å mindre och medelstora tullplatser, mött svårigheter att finna personer, som kunna anses vara i erforderlig grad sakkunniga och opartiska och samtidigt äro villiga att åtaga sig uppdrag såsom besiktningsmän. Då härtill även kommer, att värderingsförfarandet, därest det icke föranleder större höjning av det uppgivna varuvärdet, medför kostnader för statsverket, är förklarligt, att nämnda förfarande endast kommit till användning som en nödfallsutväg, när det varit uppenbart, att en större differens förelegat mellan det verkliga och det uppgivna värdet.

I betraktande härav måste det anses vara av stor betydelse icke endast för statsverket men även för den inhemska tullskyddade industrien och den lojala importhandeln, att åtgärder vidtagas för att bereda tull-

verket möjlighet att jämväl i annan form än ovan nämnts utöva kontroll över riktigheten av de värden, som lägges till grund för tullberäkningen. givetvis under förutsättning att trafikens berättigade krav härigenom icke åsidosätts.

Beträffande det av Skånes handelskammare ifrågasatta införandet i den svenska tullagstiftningen av bestämmelser om skyldighet för utländsk leverantör att under vissa förhållanden avgiva särskild deklaration i fråga om det fakturerade prisets förhållande till gängse marknadspris har generaltullstyrelsen yttrat i huvudsak följande:

För att vinna en så vitt möjligt allsidig belysning av förevarande spörsmål hade styrelsen införskaffat uppgifter angående de bestämmelser, som gällde på ifrågavarande område i Danmark, Norge, Finland, Nederländerna, Belgien, Frankrike och Amerikas Förenta Stater. Av de inhämtade uppgifterna framginge, att man, med undantag för Danmark och Norge, i allmänhet icke i utlandet — åtminstone icke i länder, vilkas bestämmelser på här ifrågavarande område vore jämförbara med de i Sverige gällande — till kontroll av tullvärdet infört någon sådan deklarationsplikt, som Skånes handelskammare ansåge lämpligen böra föreskrivas. Det syntes även kunna ifrågasättas, huruvida införandet av en dylik deklarationsplikt för vårt lands vidkommande skulle bli av större praktisk betydelse för kontrollen över tullvärdenas riktighet. Såsom kommerskollegium i sitt utlåtande över förslaget till tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen framhållit, skulle i vissa fall svårigheter möta — exempelvis för utländsk firma, som till dotterbolag i Sverige exporterade sådana delar till maskiner och apparater, vilka icke vore handelsvaror i vanlig mening — att angiva ett allmänt handelsvärde. Men även för det fall, att de importerade produkterna utgjorde verkliga handelsvaror, kunde man draga i tvivelsmål, huruvida det vore lämpligt att i nu berörda hänseende ställa större krav på de utländska fakturautställarna. Man hade nämligen att räkna med en obenägenhet hos dessa att, då likvid skulle erläggas med det i fakturan angivna beloppet, även om detta vore lägre än vad som i vissa andra fall debiterades, deklarerat ett högre allmänt marknadsvärde än det i fakturan angivna priset. Kunde man vinna garanti för att tullen ej beräknades efter lägre pris än det, som mottagaren hade att erlægga, syntes också berättigade krav vara tillgodosedda. Då därtill komme, att något tryck å de utländska fakturautställarna givetvis icke kunde utövas från svensk myndighets sida, ville det synas, som om den föreslagna deklarationsplikten icke skulle kunna leda till åsyftat resultat. Vad särskilt anginge de norska bestämmelserna kunde framhållas, att de gäve anledning till tveksamhet angående den rätta innebörden, enär de utginge från två olika marknadspris, nämligen priset vid försäljning till utlandet och priset å hemmamarknaden, vilka uppenbarligen kunde förete en rätt avsevärd skillnad. Generaltullstyrelsen funne sig sålunda icke kunna giva sin anslutning till Skånes handelskammares förslag i nu ifrågavarande punkt.

För egen del har generaltullstyrelsen funnit förevarande spörsmål böra lösas genom att tullverket tillerkännes rätt att för kontroll å riktigheten av lämnade värdeuppgifter granska vederbörande importörers handels-

böcker och övriga affärshandlingar. Härom har styrelsen anfört följande:

Då till grund för beräkningen av tullvärdet i regel lades en varas marknadsvärde, sådant det framginge genom en normal köpetransaktion, hade styrelsen vid ett övervägande av de åtgärder, som kunde finnas ändamålsenliga, kommit till den uppfattningen, att en granskning av tullvärdenas riktighet för att kunna lämna mera påtagliga resultat i första hand borde inriktas på en kontroll däröver, att vid tulltaxeringen uppgivna och med faktura styrkta värden stode i överensstämmelse med de belopp, som i verkligheten kommit säljaren eller avsändaren till godo. Tullmyndigheterna syntes därför böra erhålla möjlighet att i tvivelaktiga fall övertyga sig om att säljaren blivit i köparens böcker krediterad för just det belopp, som upptoges i fakturan, samt att inga andra avräkningsförfaranden förekommit mellan parterna än som framginge av de vid tulltaxeringen företedda handlingarna. En sådan kontroll förutsatte emellertid rätt att företaga granskning av importörens handelsböcker och övriga affärshandlingar vid en tidpunkt, då parternas mellanhavanden kunde antagas hava blivit slutligt reglerade.

Denna kontrollmöjlighet anlätades flerstädes i utlandet, bland annat i Danmark, Norge och Amerikas Förenta Stater. I Frankrike och Belgien förekomme jämväl granskning i dylikt avseende. Granskningen utövades dock i sistnämnda länder ej direkt av tullmyndigheten utan verkställdes på därom av tullverket gjord framställning av den myndighet, på vilken ankomme tillämpningen av den samtidigt med tullen utgående omsättningsskatten.

För vårt lands vidkommande komme även bokföringsgranskning till användning vid kontroll av självdeklarationer för inkomstbeskattningen. Enligt 32 § 3 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379) åläge det skattskyldig, som under beskattningsåret enligt lag varit skyldig föra handelsböcker, att efter anmaning av landskamrerare, i den utsträckning denne prövade nödigt, tillhandahålla sin bokföring och därtill hörande handlingar för granskning, som befunnes erforderlig för en behörig taxering.

Med hänsyn till vad sålunda redan gällde på ett närliggande område syntes principiella betänkligheter icke kunna resas mot att i tullagstiftningen som kontrollmedel införa granskning av importörs affärshandlingar. Enligt styrelsens uppfattning skulle säkerligen blotta förefintligheten av en tullmyndigheten tillkommande granskningsbefogenhet vara ägnad att i viss mån avhålla illojala importörer från att till tullmyndigheterna lämna ofullständiga eller vilseledande uppgifter vid beräkningen av införda varors tullvärden.

Då en granskning av här ifrågavarande slag uppenbarligen utgjorde ett arbete av grannlaga natur, finge det anses lämpligt, att granskningen verkställdes utav en av styrelsen beordrad tulltjänsteman. I detta sammanhang kunde erinras därom, att tullverkets tjänstemän genom 27 § tullstadgan ålagts iakttaga tystnadsplikt beträffande enskildas affärsförhållanden.

I åtskilliga fall syntes granskningen efter framställning av viss tullanstalt kunna anförtros åt tjänsteman vid den lokala förvaltningen. I andra fall åter erfordrades för ändamålet särskilt kvalificerad personal. Styrelsen hade därför i det för budgetåret 1934/1935 avgivna förslaget till utgiftsstaten för tullverket upptagit en ny byråinspektörstjänst å styrel-

sens tullbehandlingsbyrå, vilken tjänst vore avsedd att besättas med person, som ägde erforderliga kvalifikationer på det bokföringstekniska området för att kunna leda granskningsarbetet. Därest styrelsen erhöle en på området kvalificerad kraft, borde, såsom nu skedde flerstädes i utlandet, ett samarbete kunna etableras mellan tullverkets och taxeringsmyndigheternas granskningsmän, vilket uppenbarligen skulle kunna vara till fördel för båda parterna.

Erhölle styrelsen sådan befogenhet att granska importörs bokföring, som nu angivits, syntes vara lämpligt, att varuhavaren, såsom föreskrivits i Danmark och Norge, vid tulltaxering av värdetull underkastade varor ålades till tullverket avlämna ett duplettexemplar av fakturan. Beräkningen av varas tullvärde skedde för närvarande med ledning av en faktura, som företeddes vid tulltaxeringen och därefter återställdes till varuhavaren. Därest tullmyndigheterna erhöle duplettfakturer och dessa från olika orter insändes till styrelsen, skulle en jämförande, hela landet omfattande fakturagranskning kunna komma till stånd. För Danmarks vidkommande utövades fakturagranskning i Köpenhamn genom ett särskilt organ, den s. k. fakturakontrollen, i vars uppgift inginge att på basis av vid tulltaxeringarna avlämnade duplettfakturer verkställa jämförande undersökning av prisen i företedda fakturer. Duplettfakturorna lämnade material för verkställande av omförmälda bokföringsgranskning, och en kontroll av att de i fakturorna lämnade uppgifterna vore riktiga skulle även bliva till gagn för det allmänna bedömandet av importvarornas marknadsvärden. Härvid förutsattes att de olika tullanstalterna i samband med översändandet till styrelsen av duplettfakturorna fäste uppmärksamheten på fall, där sådana omständigheter framkommit, att en granskning syntes vara påkallad. Den överblick över tulltaxeringsarbetet på ifrågavarande område vid olika tullplatser, som erhöles vid granskningens centralisering inom styrelsen, borde även kunna bidra till genomförandet av likformighet i tulltaxeringen, en fördel, som knappast skulle kunna ernås vid granskningens överlåtande till en för tulltarifferingen främmande myndighet.

Avlämnandet av duplettfaktura borde icke bereda importhandeln några större olägenheter, helst som möjlighet skulle förefinnas att i särskilda fall lämna en avskrift av fakturan. Det torde nämligen redan nu vara brukligt, att fakturer utställdes i ett flertal exemplar, och, såsom redan nämnts, erfordrades för närvarande duplettfakturer vid införsel till Danmark och Norge.

I fråga om påföljd för varuhavare i de fall, då uppgivet tullvärde höjes eller då varuhavare vägrar att tillhandahålla sina affärshandlingar för granskning har generaltullstyrelsen därefter yttrat följande:

Därest vid granskning av importörs bokföring skulle finnas, att tul-len å en till riket införd vara bör beräknas å högre värde än som uppgivits vid tulltaxeringen, åligger det importören enligt stadgandet i 3 § av förordningen den 24 maj 1928 (nr 124) angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket att, såvida krav mot honom anställes inom två år från det avgiften senast bort erläggas, till tullverket inbetala det felande tullbeloppet.

Varuhavare, som avlämnar oriktig uppgift vid beräkning av inkomme-n varas tullvärde, kan för närvarande, så vitt allmänna strafflagens bestämmelser icke äro tillämpliga, åtalas enligt bestämmelserna i 4 § av lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varu-

införsel. För att vederbörande skall kunna fällas till straff med tillämpning av sistnämnda lagrum erfordras emellertid bevisning om att åtgärder vidtagits i uppenbar avsikt att genom tulltjänstemans vilseledande vid tulltaxeringen helt eller delvis undandraga varan stadgad avgift till tullverket. Erfarenheten har visat, att det ofta är förenat med stora svårigheter att förebbringa sådan bevisning. Med hänsyn härtill torde effektiviteten av här ovan ifrågasatta åtgärder böra säkerställas genom ett enklare förfarande vid beivrandet av förseelser än som nu står till buds. I sådant syfte synes för det fall, att genom granskning av affärshandlingar uttrönt tullvärde väsentligt överstiger det vid tulltaxeringen uppgivna, lämpligen böra stadgas en påföljd, bestående däri, att varuhavaren får vidkännas ökad tull genom en höjning av tullvärdet, förslagsvis bestämd till högst fem gånger skillnaden mellan det slutligen utrönta och det uppgivna värdet. I anslutning till vad som gäller i fråga om bestridandet av kostnaderna för verkställd besiktning, borde höjningen endast tillämpas i det fall, att det utrönta värdet överstiger det uppgivna med mer än 10 procent.

För vinnande av önskvärd likformighet i tillämpningen av bestämmelserna rörande denna påföljd och till förenkling av prövningsförfarandet i detta avseende torde böra anförtros åt generaltullstyrelsen att avgöra, huruvida det utrönta värdet skall höjas för tullberäkningen, samt, där sådan höjning anses böra ifrågakomma, närmare bestämma dess storlek inom fastställd gräns.

Den påföljd, som sålunda i vissa fall skulle grundas på en eftergranskning av handelsböcker m. m., synes böra utsträckas att omfatta även det fall, att ett vid besiktning eller av skiljenämnd utrönt värde finnes väsentligt överstiga det, som uppgivits vid tulltaxeringen. Även då tullvärdet utrönes på sistnämnda sätt, kunna sådana omständigheter framkomma, att varuhavaren, utöver kostnaderna för själva förfarandet, bör få vidkännas en särskild påföljd, avvägd med hänsyn till skillnaden mellan det fastställda och det uppgivna värdet.

I detta sammanhang förtjänar framhållas, att bestämmelse angående påföljd av väsentligen samma slag, som här ifrågasatts, redan tidigare förekommit i svensk tullagstiftning. Sålunda kunde, enligt § 52 mom. 1 av den numera urkraftträdde tullstadgan den 1 juli 1904 (nr 35), den omständigheten, att gods vid försändning inrikes orter emellan anträffades utan förpassning, där sådan erfordrades, för ägaren till godset medföra bötespåföljd, i huvudsak bestämd till två procent av godsets värde eller dubbel införseltull, beroende på den bevisning, som kunde åstadkommas rörande godsets karaktär i tullhänseende.

Styrelsen har även haft under övervägande, huruvida icke viss påföljd borde stadgas för importör, som vägrar att trots anmaning av styrelsen tillhandahålla sina affärshandlingar för verkställande av erforderlig granskning. Då någon påföljd i dylikt avseende hittills icke kommit till införande i taxeringslagstiftningen och man torde kunna räkna med att en importör helst vill undvika sådana konsekvenser med avseende å tulltaxeringen, som ett undanhållande av affärshandlingarna skulle medföra, anser styrelsen sig för närvarande icke böra framlägga förslag i dylikt hänseende.

I enlighet med vad sålunda anförts och under framhållande av att riksdagens medverkan syntes krävas för införande av rätt till granskning

av affärshandlingar och till höjning för tullberäkningen av varas tullvärde. i anledning varav erforderliga föreskrifter i dessa delar borde införas i tulltaxeförordningen, har generaltullstyrelsen föreslagit, att 4 § av sagda förordning måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Där tull — — — äger rum.

Det åligger — — — värdera varan.

Närmare bestämmelser angående styrkande av oskadad varas värde ävensom angående varas besiktning och värdering meddelas av Konungen. I den mån sådant påkallas för kontroll å av varuhavare lämnad uppgift om varas värde må, på sätt Konungen bestämmer, granskning ske av varuhavares affärshandlingar.

Därest vid besiktning, värdering eller granskning, som nyss sagts, värdet fastställs till belopp, som med mer än 10 procent överstiger det av varuhavaren uppgivna, må värdet för tullberäkningen kunna efter generaltullstyrelsens beprövande höjas med högst fem gånger skillnaden mellan det sålunda utrönta och det uppgivna värdet.

Under förutsättning att detta ändringsförslag vunnne bifall har generaltullstyrelsen hemställt, att i 6 § av de utav Kungl. Maj:t meddelade tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen måtte intagas bland annat föreskrift om skyldighet för varuhavare att avlämna duplettexemplar av faktura ävensom vissa närmare bestämmelser om granskningsrätten.

Över det av generaltullstyrelsen sålunda avgivna förslaget har *kommerskollegium* efter remiss avgivit utlåtande den 21 december 1933 samt därvid fogat yttranden av rikets *samtliga handelskammare*.

För innehållet av dessa yttranden har kommerskollegium i sitt utlåtande lämnat följande redogörelse:

Bland handelskamrarna vore uppfattningarna starkt divergerande i den föreliggande frågan. *Handelskamrarna i Göteborg, Örebro, Gävle, Karlstad, Luleå och Visby* tillstyrkte sålunda i det väsentliga generaltullstyrelsens förslag; likaså *handelskammaren i Malmö*, den sistnämnda dock med viss tvekan och förordande samtidigt det av handelskammaren tidigare framförda förslaget om införande av viss deklarationsplikt i närmaste anslutning till de i Danmark och Norge i berörda hänseende gällande bestämmelserna. *Handelskammaren i Norrköping*, som med hänsyn till den korta remisstiden ej varit i tillfälle underkasta ärendet någon mera ingående granskning, ansåge visserligen önskvärt, att tullmyndigheterna, i den mån så erfordrades, erhöile ökade möjligheter till fastställande av riktiga tullvärden, men förmenade, att redan nu tillräckliga sådana möjligheter föreläge. *Handelskamrarna i Stockholm, Borås, Jönköping och Sundsvall* ställde sig i huvudsak avvisande till det framlagda förslaget, särskilt med hänsyn till den för tullverket föreslagna rätten till bokföringsgranskning, som ansåges bliva för importörer onödigtvis besvärande och betungande bland annat genom den tidsutdräkt, som därigenom skulle vållas. Stockholms handelskammare, som ansåge, att hela frågan borde göras till föremål för ytterligare utredning, föresloge såsom lämplig utväg för vinnande av en önskvärd, ökad kontroll införande av deklarationsplikt med skyldighet för varumottagare att, där så påfordrades, framlägga bevis för riktigheten av lämnade uppgifter genom granskning, verkställd av auktoriserad revisor.

För egen del har *kommerskollegium* anfört bland annat följande:

Den av generaltullstyrelsen förebragta utredningen hade enligt kollegii åsikt givit starkt belägg för önskvärdheten av att åtgärder snarast vidtoges för att bereda tullmyndigheterna ökade möjligheter till beivrande av missbruk vid avlämnandet av de värdeuppgifter, som skulle läggas till grund för tulltaxeringen. Detta gällde uppenbarligen framför allt sådana fall, där vara infördes i konsignation med företeende av en proforma-faktura, men även införsel och fakturering till i Sverige etablerade dotterbolag eller filialer till utländska företag ävensom leveranser av varor franko, förtullade genom förmedling av ombud för säljaren. I flertalet dylika fall torde föreligga en stark tendens för den utländske leverantören att vid faktureringen åsätta varan lägsta möjliga pris. Vad i ärendet härom anförts finge anses innebära tillfyllestgörande bevis för nödvändigheten av ett skärpt kontrollförfarande, särskilt i dylika fall.

Den i sådant syfte av handelskammaren i Malmö föreslagna bestämmelsen om deklarationsplikt för säljaren i dylika fall syntes, såsom av generaltullstyrelsen framhållits, knappast kunna anses fullt tillfredsställande; den skulle även i åtskilliga fall i tillämpningen vålla avsevärd omgång och besvär både för tullverket och mottagaren. Såväl ur den lojala importhandelns som ur den inhemska industriens synpunkt måste det emellertid anses vara en angelägenhet av verklig vikt, att icke vissa importörer bereddes möjligheter att delvis undandraga sig erläggandet av den avsedda tullen å importerad vara. Kollegium anslöte sig därför till generaltullstyrelsens förslag om sådan ändring av 4 § i tulltaxeförordningen, varigenom, då så ansåges påkallat, en efterkontroll av lämnad uppgift om varas värde genom granskning av varuhavares affärshandlingar skulle kunna äga rum.

Kollegium utginge från att sådana särskilda kontrollåtgärder endast skulle av tullverket tillgripas i de fall, då grundad anledning ansåges föreligga att misstänka felaktig fakturering eller värdedeklaration. Med hänsyn härtill ville det synas som om de av vissa handelskammare uttalade farhågorna för att den föreslagna befogenheten att granska varuhavares affärshandlingar och handelsböcker skulle i tillämpningen verka alltför besvärande för handelsfriheten knappast kunde anses tillräckligt grundade. Principiellt sett syntes väl i övrigt en felaktig uppgift av varuhavare rörande importvaras värde i syfte att därigenom delvis undgå tullbeskattning böra jämföras med underlåtenhet att deklarerera inkomst för undvikande av inkomstskatt. Då numera vissa möjligheter beretts till kontroll av skattskyldigs bokföring för förhindrande av undertaxering i sistnämnda fall, syntes det även principiellt riktigt och lämpligt att möjliggöra en liknande kontroll för undvikande av undertaxering av tullavgift.

Kollegium ville icke heller motsätta sig det av generaltullstyrelsen föreslagna tillägget till 4 § tulltaxeförordningen, varigenom generaltullstyrelsen bemyndigades i de fall, då vid besiktning, värdering eller granskning åsatt värde med mer än tio procent överstege det av varuhavaren uppgivna, vid tullberäkningen åsätta varan på visst sätt förhöjt varuvärde och sålunda tillämpa strafftull.

Tillämpningen därav syntes visserligen i princip böra begränsas till de fall, då grundad anledning föreläge för antagande, att uppsätligt felaktig värdedeklaration avgivits. Fullt bindande bevisning rörande sådant svik-

ligt uppsåt torde emellertid i flertalet fall vara svår att åstadkomma och syntes därför ej böra uttryckligen påfordras.

Generaltullstyrelsens förslag om åläggande för varuhavare att vid förtullningen avlämna duplettexemplar av faktura biträddes likaledes av kollegium.

*Departements-
chefen.*

Såsom framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen äger vederbörande tullmyndighet, då den vid tulltaxering av en värdetull underkastad vara finner anledning antaga, att ett uppgivet varuvärde understiger det verkliga, tillkalla besiktningsmän för värdets utronande. Någon annan möjlighet att utöva kontroll över riktigheten av uppgivna tullvärden står för närvarande icke till buds. Emellertid har besiktningsförfarandet, såsom generaltullstyrelsen framhållit, i praktiken endast kommit till användning i de fall då det varit uppenbart, att en större differens förelegat mellan det verkliga och det uppgivna värdet. Särskilt torde detta förhållande sammanhånga med de i det föregående omnämnda, för statsverket mindre förmånliga reglerna beträffande skyldigheten att gälda kostnaderna för besiktning och därpå eventuellt följande värdering genom skiljenämnd. Men även bortsett härifrån torde besiktningsförfarandet i tillämpningen vara förenat med så många svårigheter och olägenheter, att det icke gärna kan sägas innebära någon tillfredsställande garanti för en riktig tullbeskattning i här avsedda fall. Då det såväl ur statsfinansiell synpunkt som av hänsyn till den inhemska tullskyddade industriens och den lojala importhandelns intressen uppenbarligen är av stor vikt att i möjligaste mån söka hindra varje försök från mindre nogräknade importörers sida att undandraga sig stadgade tullavgifter, anser även jag önskvärt, att tullverket beredes möjlighet att jämväl i annan form än som för närvarande sker utöva kontroll över riktigheten av de värden, som läggas till grund för tullberäkningen. Att ett verkligt behov av åtgärder i sådan riktning föreligger har vitsordats i flertalet av de i ärendet avgivna yttrandena och har med särskild styrka framhållits av tullbehandlingsinspektionerna i Göteborg och Malmö.

I fråga om sättet för kontrollens anordnande har Skånes handelskammare förordnat införande efter danskt och norskt mönster av skyldighet för den utländske leverantören att i vissa fall avgiva en särskild deklaration beträffande det fakturerade prisets förhållande till gängse marknadspris. Emellertid är att märka, att såväl i Danmark som i Norge vid sidan av denna deklarationsplikt stadgats rätt för tullmyndigheterna att kontrollera värdeuppgifternas riktighet genom granskning av vederbörande importörs affärsböcker, korrespondens m. m. Att deklarationsplikten enbart för sig skulle medföra någon mera avsevärd förbättring, synes mig knappast antagligt. Då den dessutom otvivelaktigt i många fall skulle vålla betydande omgång och besvär både för tullverket och mottagaren, anser jag mig icke kunna förorda detta förslag.

För egen del har jag funnit generaltullstyrelsens förslag om rätt för tull-

verket att utöva kontroll genom granskning av vederbörandes bokföring och övriga affärshandlingar innefatta den lämpligaste och mest effektiva utvägen. Jag förbiser icke, att ej heller genomförandet av detta förslag under alla förhållanden kan leda till åsyftat resultat. Man lär nämligen få räkna med, att en importör, som avsiktligt uppgiver för låga tullvärden, ofta också söker ordna sin bokföring på sådant sätt, att åtminstone skenbar överensstämmelse förefinnes mellan denna och de uppgivna värdena. Denna omständighet bör dock enligt min mening icke föranleda till att man lämnar oprövad en åtgärd, som kommit till användning i ett flertal andra länder. För nyss antydda fall torde den likaledes föreslagna jämförande fakturagranskningen å styrelsens tullbehandlingsbyrå kunna väntas bliva i viss mån vägledande och bereda större möjligheter till ett riktigt fastställande av värdena. De handelskammare, som ställt sig avvisande mot förslaget, hava till stöd för sin ståndpunkt huvudsakligen framhållit, att bokföringsgranskningen enligt deras mening skulle bliva alltför besvärande för importörerna. För egen del måste jag finna dessa farhågor till väsentlig del ogrundade. Redan med hänsyn till de begränsade arbetskrafter, som för ändamålet kunna stå till buds, torde det vara tydligt, att granskningsrätten icke kan tagas i anspråk i någon större omfattning utan måste inskränkas till sådana fall, där en mera påtaglig anledning finnes att ifrågasätta riktigheten av lämnade värdeuppgifter. Detta utesluter dock icke, att den föreslagna anordningen kan komma att medföra betydande fördelar. Såsom generaltullstyrelsen framhållit, lär nämligen blotta förefintligheten av en granskningsbefogenhet vara ägnad att i viss mån avhålla illojala importörer från att lämna ofullständiga eller vilseledande uppgifter om införda varors värde.

Enligt 8 § i tullstadgan förstås med varuhavare den som på grund av äganderätt eller eljest är berättigad att förfoga över vara. När förtullning sker genom ombud för säljaren, torde ombudet, vanligen en speditör, enligt nämnda stadgande vara att anse som varuhavare. I ett sådant fall bör rätten till bokföringsgranskning, för att den överhuvud skall hava någon betydelse, uppenbarligen rikta sig mot den, för vars räkning varan införts. Att detta även av generaltullstyrelsen avsetts framgår av förslaget till ändrad lydelse av 6 § i tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen. För att möjliggöra detta synes emellertid det av generaltullstyrelsen föreslagna tillägget till 4 § tredje stycket tulltaxeförordningen böra undergå någon jämkning.

Generaltullstyrelsen har vidare föreslagit, att därest vid besiktning, värdering eller granskning värdet fastställes till belopp, som med mer än tio procent överstiger det uppgivna, värdet för tullberäkningen skulle kunna efter styrelsens beprövande höjas med högst fem gånger skillnaden mellan det utrönta och det uppgivna värdet. Förslaget har motiverats med svårigheten att förebringa sådan bevisning, som erfordras för att en varuhavare, vilken avlämnat oriktig värdenuppgift, skall kunna fällas till ansvar enligt

4 § 1 mom. i lagen om straff för olovlig varuinförsel; detta lagrum är nämligen tillämpligt endast då »åtgärd vidtagits i uppenbar avsikt att genom tulltjänstemans vilseledande vid tullbehandlingen helt eller delvis undandraga vara stadgad avgift till tullverket». Jag anser mig emellertid i denna del icke kunna biträda styrelsens förslag, vilket skulle innebära möjlighet för administrativ myndighet att efter eget beprövande ådöma straffpåföljd för ett förfarande, som även skulle kunna åtalas vid domstol men som i sådant fall skulle kunna straffas endast under vissa strängare förutsättningar. Därest en utvidgning i en eller annan form av det straffbara området anses böra genomföras, lär det böra ske genom ändring i berörda lag, men tillsvidare synes man kunna avvakta resultatet av de av mig förordade övriga åtgärderna.

I detta sammanhang har jag emellertid haft under övervägande, huruvida icke en viss garanti mot oriktiga värdeuppgifter skulle kunna vinnas genom lämplig jämkning av reglerna om skyldighet att bestrida kostnaderna för besiktning och skiljenämnds förfarande. I detta avseende gäller, såsom redan förut omnämnts, att varuhavaren skall gottgöra tullverket kostnaden för besiktning, därest det vid besiktningen utrönta värdet med mer än tio procent överstiger det av varuhavaren uppgivna. Hänskjuter varuhavaren värdebedömningen till skiljenämnd, skall tullverket gälda kostnaderna såväl för skiljenämnds förfarandet som för den föregående besiktningen, så snart det av skiljenämnden fastställda värdet understiger det vid besiktningen åsatta. Därest samtliga ledamöter i nämnden stanna vid olika värden, vilket är det vanligen förekommande fallet, bestämmes värdet genom medeltalsberäkning. Då alltså den av varuhavaren utsedde skiljemannen i allmänhet endast behöver nämna ett lagom lågt värde för att skiljenämnds förfarandet skall leda till åtminstone någon nedsättning av det vid besiktningen åsatta värdet, föreligger uppenbarligen stor risk för att tullverket skall drabbas av kostnaderna för båda förrättingarna. Enligt vad i ärendet uppgivits är detta också nästan undantagslöst fallet. Generaltullstyrelsen, som i sin utredning ägnat uppmärksamhet jämväl åt förevarande spörsmål, har för sin del ansett det icke vara rättvist att statsverket belastas med dessa kostnader i fall, då slutresultatet av värderingsförfarandet innebär höjning av det uppgivna värdet. Då skiljenämnds förfarande komme till användning, borde enligt styrelsens mening kostnaderna såväl för nämnda förfarande som för besiktningen i fråga om oskadad vara alltid åvila varuhavaren, när det av skiljenämnden fastställda värdet överstege det av varuhavaren uppgivna. I fråga om skadad vara, för vilken någon uppgiftsskyldighet rörande värdet icke föreligger, skulle däremot de nuvarande bestämmelserna icke behöva undergå någon ändring. Kommerskollegium, som likaledes berört denna fråga, har ansett varuhavarens skyldighet att ensam gälda kostnaderna för båda förrättingarna, då fråga är om oskadad vara, böra begränsas till de fall, då det av skiljenämnden åsatta värdet med mer än tio procent överstiger det av

varuhavaren uppgivna. Om förstnämnda värde med högst tio procent överstiger det uppgivna, syntes enligt kollegii mening samma kostnader skäliggen böra delas mellan varuhavaren och tullverket. För egen del håller jag före, att om hithörande bestämmelser ändrades i den riktning nu antytts, skulle vetskapen om den ökade risken att drabbas av värderingskostnaderna sannolikt i många fall avhålla varuhavare från att lämna oriktiga värdeuppgifter. Då ifrågavarande bestämmelser hava sin plats i tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen och sålunda meddelas i administrativ ordning, torde det icke vara nödvändigt att redan nu fatta ståndpunkt till frågan om vilketdera alternativet som bör väljas eller om möjligen något ytterligare alternativ är tänkbart.

II. Fråga om utsträckt temporär tullfrihet för vissa transportmedel.

Fartyg, som i trafik inkomma till tullområdet, äro enligt 148 § tullstadgan fritagna från förtullning utom i fall då de förvärfvas till Sverige från utlandet. Fartyg, som inkomma annorledes än i trafik, d. v. s. såsom last med andra transportmedel, äro däremot underkastade förtullning. För förtullningspliktigt fartyg kan emellertid med stöd av 8 § 1 mom. a) i tulltaxeförordningen medgivas temporär tullfrihet i vissa fall. Detta gäller bland annat då fartyget inkommit för att användas vid anordnade tävlingar, i vilket fall tullfriheten åtnjutes under högst ett år från införseln. Närmare bestämmelser om denna temporära tullfrihet äro meddelade i 7 kap. av tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen och innebära, bland annat, att vid tulltaxeringen hos tullverket skall nedsättas ett belopp, motsvarande den för fartyget enligt tulltaxan belöpande tullen, eller ock ställas säkerhet därför.

I en den 31 mars 1933 dagtecknad skrift hava *Svenska seglarförbundet* och *Kungl. motorbåt klubben*, i det följande gemensamt benämnda sökandena, gjort framställning om ändring av gällande bestämmelser om temporär tullfrihet i syfte att bereda utsträckt tullfrihetsförmån för lustfartyg, därvid de anfört i huvudsak följande:

För närvarande vore från tullfrihet helt utestängd den kategori av lustfartyg, som av turister medfördes såsom gods. Genom förfrågningar från utlandet hade det visat sig, att många turister skulle önska göra färder i vår skärgård, på våra kanaler och våra sjöar förmedelst medförda smärre lustfartyg av olika slag, därigenom tillförande vårt land inkomster. Ätt de skulle vara nödsakade betala en tullavgift motsvarande 25 procent av fartygets värde, utan möjlighet att vid återresan återbekomma det erlagda tullbeloppet, torde i de allra flesta fall omöjliggöra dessa planer. För att råda bot på denna olägenhet ur turistsynpunkt och i likhet med övriga länder söka åstadkomma största möjliga lättnad i den gemensamma samfärdseln länderna emellan ville sökandena föreslå sådan ändring av 8 § 1 mom. a) tulltaxeförordningen, att där avsedda tullfrihet för fartyg, som

inkomme för att användas vid anordnade tävlingar, komme att åtnjutas jämnväl för fartyg, vilka infördes såsom gods för att användas vid turistfärder.

Sökandena hava tillika anhållit, att Kungl. Maj:t måtte medgiva en lättnad i bestämmelserna om »erläggandet» av tullavgifter i berörda fall. I detta avseende hava sökandena erinrat, att Kungl. Maj:t genom resolution den 29 juli 1932 på hemställan av kungl. svenska segelsällskapet medgivit, att fartyg, som annorledes än i trafik inkommit till riket för att användas vid vissa angivna tävlingar under viss tid, finge för ändamålet disponeras utan erläggande av tull eller ställande av säkerhet därför mot förbindelse av sällskapet att fartygen återutfördes omedelbart efter tävlingarna eller anmäldes till förtullning. Som utvecklingen inom sjöidrotten undergått en förskjutning därhän, att fartygen till storlek och typ alltmera överginge till lättransportabla småfartyg, s. k. starbåtar och segeljollar samt utombordsmotorbåtar, vilka användes för såväl tävlings- som turiständamål men ej lämpligen kunde forslas överhavs på egen köl, syntes det så småningom både för myndigheterna och för vederbörande organisationer bliva en alltför omständlig och tidsödande procedur, om ansökan om sådan lättnad i varje särskilt fall måste göras hos Kungl. Maj:t. Sökandena anhölle därför om generellt tillstånd att vid behov få utfärda sådan förbindelse, som enligt vad nyss nämnts godtagits i stället för deposition av tullbeloppet.

I syfte att påvisa, att framställningen vore av behovet påkallad, har därvid fogats avskrift av korrespondens, som i förevarande ämne förts mellan motorklubben och vissa utländska organisationer.

På grund av remiss har generaltullstyrelsen den 26 juli 1933 avgivit utlåtande i detta ärende och därvid överlämnat yttranden från tulldirektörerna samt tullbehandlings- och tullbevakningsinspektionerna i Stockholm och Malmö.

Tulldirektören i Stockholm har anförut, att det finge anses skäligt och, av den till ärendet fogade brevväxlingen att döma, även av behovet påkallat, att temporär tullfrihet kunde beredas för lustfartyg, som hitkomme uteslutande i turiständamål. Dock funne tulldirektören, att tullfriheten icke borde grundas på 8 § tulltaxeförordningen utan att sådana fartyg närmast borde likställas med för enahanda ändamål inkommande motorfordon. I 7 § b) av samma förordning stadgades, att tullfrihet under viss tid åtnjötes för automobil, som medfördes av resande, vilken endast tillfälligtvis skulle vistas inom riket. Denna tullfrihet gällde oavsett om automobilen vid införseltillfället användes som transportmedel eller ej. Såsom av 51—53 §§ i tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen närmare framginge, åtnjötes tullfriheten antingen mot företeende av passersedel, utfärdad under garanti av vissa enskilda organisationer, eller med stöd av ett efter särskild ansökning av vederbörande

distrikttullanstalt utfärdat tillståndsbevis, i vilket senare fall tullbeloppet skulle nedsättas eller säkerhet därför ställas. Då det kunde förmodas, att här avsedd införsel av lustfartyg endast komme att bliva av förhållandevis ringa omfattning, ansåge tulldirektören en så vittomfattande åtgärd som anordnandet av ett passersedelsystem icke böra ifrågakomma, utan syntes det vara tillfyllest, att tillståndsbevis i varje särskilt fall efter ansökan utfärdades.

I anledning av att tullbehandlingsinspektionen i Stockholm i sitt yttrande ifrågasatt utfärdande av särskilda bestämmelser om inbegripande under den temporära tullfriheten av lustfartygs utrustning har tulldirektören vidare anfört, att ehuru det av tulltaxerubrikens avfattning ävensom av anvisningar i den utav generaltullstyrelsen utgivna varuhandboken till tulltaxan framginge, att tillsammans med fartyg skulle tulltaxeras för dem avsedda tillbehör, så syntes dylika bestämmelser likväl lämpligen böra komma till stånd, bland annat med hänsyn till en i sagda anvisningar meddelad föreskrift att utombordsmotorer skulle tulltaxeras för sig.

Även *tulldirektören i Malmö* har uttalat sig för en ändring av 7 § b) tulltaxeförordningen i syfte att medgiva temporär tullfrihet i förevarande fall. Tulldirektören har därvid ifrågasatt, huruvida icke författningsrummet borde erhålla sådan lydelse, att tullfriheten kunde åtnjutas även om lustfartyget icke i egentlig mening medfördes av den resande utan inkomme till honom med särskild lägenhet, detta i överensstämmelse med vad i tulltaxeförordningens 5 § f) vore medgivet beträffande instrument, redskap, verktyg och andra dylika föremål, som vore avsedda att användas av vissa personer under tillfälligt uppehåll i riket. Det syntes nämligen icke vara uteslutet, att lustfartyget kunde komma att införas med exempelvis lastångfartyg eller godståg, under det att ägaren föredroge att själv färdas hit till landet med passagerarefartyg, snälltåg, automobil eller flygmaskin. Om nu avsikten vore att underlätta den internationella turisttrafiken, borde enligt tulldirektörens förmenande den resandes eget färd sätt icke utgöra hinder för den önskade förmånens begagnande.

De i ärendet hörda *tullbehandlings- och tullbevakningsinspektionerna* hava likaledes tillstyrkt medgivande av temporär tullfrihet i här åsyftade fall.

Generaltullstyrelsen har anfört i huvudsak följande:

Med hänsyn till bestämmelserna i 148 § tullstadgan och 8 § 1 mom. a) femte punkten tulltaxeförordningen hade den föreliggande frågan om utvidgad temporär tullfrihet egentligt intresse allenast beträffande fartyg, vilka för turiständamål infördes såsom last med andra transportmedel. I ett den 19 maj 1932 avgivet utlåtande över en av motorbåtklubben gjord framställning om införande av passersedelsystem för motorbåtar, som inkomme från utlandet för att tillfälligt brukas inom svenskt tullområde, hade styrelsen bland annat vidrört spörsmålet om införande för här

avsedda fall av en motsvarighet till vad som enligt 7 § b) tulltaxeförordningen gällde angående tullfrihet för av resande medförd automobil. Jämväl i utlåtande den 9 mars 1933 över ansökning av motorbåtklubben om temporär tullfrihet för visst fartyg hade styrelsen uttalat sig i förevarande ämne. Vid avgivandet av berörda utlåtanden hade styrelsen funnit sig icke hava anledning att framställa förslag om ändring av tulltaxeförordningen i nämnda del, då något större behov därav dittills icke påvisats. Emellertid syntes några avgörande principiella betänkligheter icke föreligga gentemot en dylik författningsändring, därest densamma på grund av vad i förevarande ärende eller eljest numera förekommit skulle finnas vara av praktiska hänsyn påkallad.

Vad anginge den i ärendet berörda frågan om inbegripande under den temporära tullfriheten för lustfartyg av därtill hörande utrustning finge det enligt styrelsens uppfattning anses ligga i sakens natur, att sedvanliga tillbehör till införd transportmedel borde få disponeras under samma villkor som själva transportmedlet, vilket jämväl överensstämde med vad som tillämpades beträffande automobiler. Vad särskilt anginge till fartyg hörande utombordsmotorer, syntes den omständigheten, att dylika tulltaxerades för sig, icke utgöra hinder för att desamma med avseende å temporär tullfrihet behandlades gemensamt med respektive fartyg.

I ärendet hade vidare ifrågasatts införande av en uttrycklig bestämmelse att tullfriheten finge åtnjutas även beträffande fartyg, som för resandes räkning inkomme med särskild lägenhet. Det sålunda berörda spörsmålet hade sin aktualitet jämväl vid tillämpningen av gällande bestämmelser angående automobiler. Möjligen kunde en jämförelse med ordalagen i 5 § e) och f) tulltaxeförordningen giva visst stöd för uppfattningen, att 7 § b) i dess nuvarande lydelse icke ägde tillämpning för det fall, att en automobil inkomme med annan lägenhet än den resande, för vars räkning den infördes. Emellertid hade det vid författningsrummets tillämpning icke brukat uppställas såsom något oeftergivligt villkor, att införd automobil skulle hava inkommit med samma lägenhet som den resande, och såvitt styrelsen kunde finna måste denna i praxis antagna något vidsträcktare tolkning av författningsrummet anses befogad.

I enlighet med vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen uppgjort förslag till ändring av 7 § tulltaxeförordningen. Förslaget innebär, att den under b) för automobiler stadgade tullfriheten skulle utsträckas att gälla även beträffande övriga transportmedel, vilka inkomma under sådana omständigheter, som där angivits.

Vad slutligen angår det i ärendet framställda yrkandet, att av sökandena avgivna förbindelser måtte godtagas i stället för deposition av eller säkerhet för å införda lustfartyg belöpande tull, har styrelsen anför, att denna hemställan syntes böra tagas i övervägande i samband med de ändringar i tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen, som betingades av en ändring i förordningen. Styrelsen, som förutsatt att närmare behandling av dithörande detaljspörsmål icke i förevarande sammanhang påkallades, har emellertid framhållit, att såvitt för närvarande kunde bedömas anledning icke syntes föreligga att vid eventuella ändringar i tillämpningsföreskrifterna göra några mera betydande avsteg från de principer, som för närvarande vore därstädes fastslagna.

Genom förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa blevo till tulltaxenummer 1064 hänförliga lustfartyg av andra slag än maskindrivna fartyg för ångkraft belagda med tull till 25 procent av värdet. Förordningen trädde i kraft den 1 februari 1932. Dessförinnan voro ifrågavarande lustfartyg fria från tull. Vissa andra lustfartyg, upptagna under tulltaxenummer 1063, äro enligt tulltaxan i dess ursprungliga lydelse underkastade tull uppgående till 10 procent av värdet. I förevarande framställning avsedda lustfartyg torde huvudsakligen vara att hänföra till förstnämnda kategori. Behov av åtgärder i framställningens syfte synes därför hava blivit aktuellt först genom tillkomsten av nämnda förordning.

Departements-
chefen.

Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen är enligt gällande bestämmelser ett för turiständamål avsett lustfartyg fritaget från förtullning, om det i trafik ingår till tullområdet, men däremot helt uteslängt från tullfrihet, därest det inkommer som last med annat transportmedel. Då tullfriheten i det förra fallet är grundad därpå, att fartyget icke förvärfvas till Sverige, synes det skäligt, att tullfrihet medgives jämväl i det senare fallet under förutsättning att fartyget införes endast för att tillfälligt nyttjas inom landet. Jag vill därför förorda, att möjlighet beredes till temporär tullfrihet för lustfartyg i sistberörda fall. Lika med generaltullstyrelsen anser jag detta lämpligen kunna ske genom att den i 7 § av tulltaxeförordningen stadgade tullfriheten för automobil utsträcker att gälla beträffande transportmedel överhuvud taget, vilka inkomma under sådana omständigheter, som i paragrafen under b) angivits beträffande automobiler.

I detta sammanhang vill jag anmärka, att fråga tidigare väckts om inbegripande under 7 § b) tulltaxeförordningen av jämväl ett annat slag av transportmedel, nämligen luftfartyg. Jag syftar härvid på en av kungl. svenska aeroklubben den 31 juli 1929 gjord framställning om införande för den icke yrkesmässiga resandetrafiken med luftfartyg av ett passersedelsystem likartat med det, som för närvarande användes beträffande automobiler. I ett den 24 februari 1931 efter remiss avgivet utlåtande över denna framställning, vilken fortfarande är på Kungl. Maj:ts prövning beroende, har generaltullstyrelsen, bland annat med hänsyn till det mindre fullständiga material för frågans bedömande, som stöde till buds, uttalat en viss tveksamhet i fråga om systemets behöflighet för Sveriges del men tillika framhållit, att bifall till framställningen syntes förutsätta ändring av 7 § tulltaxeförordningen i den riktning, som nu ifrågasatts. För egen del kan jag ansluta mig till detta uttalande. De detaljbestämmelser, som bliva erforderliga i händelse av systemets införande, torde böra intagas i tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen, detta i likhet med vad som skett beträffande föreskrifterna om passersedlar för automobiler. Om det nu föreliggande förslaget till änd-

ring av 7 § tulltaxeförordningen godtages, lärers alltså därigenom öppnas möjlighet för Kungl. Maj:t att sedermera, därest det skulle anses påkallat, i administrativ ordning meddela föreskrifter om systemets införande.

Såsom generaltullstyrelsen framhållit torde sökandenas hemställan om beredande av lättnad i avseende å skyldigheten att deponera tull eller ställa säkerhet därför vid införsel av lustfartyg böra tagas i övervägande först i samband med de ändringar i tillämpningsföreskrifterna till tulltaxeförordningen, som betingas av ett bifall till den föreslagna ändringen i förordningen.

I enlighet med vad jag i det föregående anfört har jag låtit utarbeta förslag till *förordning om ändrad lydelse av 4 och 7 §§ tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316)*. Förordningen torde böra träda i kraft den 1 juli 1934.

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

R. Borgström.